

VANHEMPIEN JÄRJESTÄMÄ KOULUTUSPÄIVÄ KASVATTAJILLE

Avainsanat: osallisuus, yhteisöllisyys, yhteistyö, vertaistuki, turvallisuus, koulu, päivähoito, asukkaat, kaupunginosa, vapaaehtoistyö, toimintavinkki

Kenelle: kouluille, päiväkodeille

Tavoite

Tavoitteena on vahvistaa kasvattajien lähialueen ympäristön tuntemusta ja lisätä lähiympäristön käyttöä opetuksessa sekä leikki- ja oppimisympäristössä.

Hyvä käytäntö pähkinänkuoressa

Vanhemmat jakavat tietämyksensä omasta asuinalueestaan usein muualta kotoisin oleville ammattikasvattajille. Opettajien on helpompi viedä oppilaat ulos luokkahuoneesta ja kasvattajien lapset ulos päiväkodista, kun he tietävät millaisia paikkoja ja resursseja koulun/päiväkodin pihan ulkopuolella on tarjolla. Samalla kasvattajat ja vanhemmat tutustuvat toisiinsa.

Toteuttaminen

Koulutuspäivän tarkoituksena on pohtia, millä tavalla koulun/päiväkodin lähiympäristöä voitaisiin hyödyntää niin sisällön kuin menetelmien osalta. Päivän organisoimiseen tarvitaan pari innostunutta ja aktiivista vetäjää esimerkiksi vanhempainyhdistyksestä. Koulussa/päiväkodissa vähintään yhdelle työntekijälle annetaan työaikaan päivän suunnitteluun ja koordinointiin. Yhteistyökumppaneiksi olisi hyvä saada muutama aktiivinen vanhempi tai paikallinen, lähiympäristön hyvin tunteva asukas esimerkiksi asukasjärjestöstä. Vanhemmilla voi olla muunkinlaista osaamista (esimerkiksi historian tai luonnon tuntemusta), josta voi olla hyötyä koulutuspäivänä. Myös ympäristökasvatus- ja luontojärjestöjen tarjoamat resurssit kannattaa hyödyntää.

Esimerkki koulutuspäivän rakenteesta:

- Kävely lähiympäristössä ja perehtyminen aiheeseen (2–3 h): kerrotaan alueesta (historiantuntija voi kertoa alueen kehityksestä, luontoharrastaja alueen luonnosta ja eläimistä jne).
- Tulosten työstö ja aivoriihi (2–3 h): kasvattajat ja vanhemmat pohtivat pienryhmissä, millä tavalla lähiympäristöä voidaan hyödyntää eri oppiaineiden sisällöissä ja menetelmissä tai päiväkodin arjessa.

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

VANHEMPIEN JÄRJESTÄMÄ KOULUTUSPÄIVÄ KASVATTAJILLE

Resurssit

Henkilöresurssit:

- koordinoijat (kasvattaja, esimies, vanhempi, vanhempainyhdistyksen edustaja jne.) sekä tapahtumien vetäjät (paikallisia vapaaehtoisia)

Ajalliset resurssit:

- suunnittelu-aikaa (n. 10 tuntia), koulutuspäivä (4–8 tuntia)

Taloudelliset resurssit:

- koulu/päiväkoti maksaa päivän kulut, esimerkiksi mahdolliset tarjoilut ja tilavuokrat

Kokemuksia

Helsingissä Maunulan ala-asteen vanhemmat järjestivät opettajille veso-päivän. Lähtökohtana oli koulun arvot, joissa korostetaan ympäristövastuullisuutta, sekä kiinnostus hyödyntää koulun lähiympäristöä opetuksessa enemmän. Veso-päivää suunnittelemaan luotiin työryhmä, jossa oli yksi koulun opettaja sekä kaksi konsulttina työskentelevää vanhempaa. Idean pohjalta suunniteltiin noin kolmen tunnin lähiympäristöretki, jonka aikana perehdyttiin opettajia Maunulan ja Pirkkolan alueiden historiaan ja luontoon. Loppupäivä käytettiin kävelyretken annin työstöön Maunulan majalla. Ryhmissä työstytyjä ideoita syntyikin paljon. Yksi ideoista oli valita luokille keskuspuistosta koealueet, joissa seurataan vuodenaikojen vaihtelua ja mm. kasvillisuutta kasvupaikan mukaan. Lisäksi iltapäivän pohdinnoissa syntyi ideoita siitä, miten aineiston käsittelyä voitaisiin tehdä mm. matematiikan tunneilla. Taideaineiden osalta suunniteltiin, miten luonnonmateriaaleja voitaisiin käyttää aktiivisemmin esim. kuvaamataidossa. Ideat jäivät ainakin osittain elämään veso-päivän jälkeen.

Päivästä saatiin pääosin positiivista palautetta. Erityisen hyvänä pidettiin perehtymistä alueeseen, sillä opettajilla ei ollut kovinkaan vankkaa käsitystä alueesta: he tulivat aamulla bussilla tai autolla töihin ja palasivat kotikonnuilleen työpäivän päättyessä. Myös oppilailta saatiin positiivista palautetta myöhemmin. Eräs luokka oli esimerkiksi haudannut syksyllä erilaisia materiaaleja maahan ja toukokuun lopussa tutkinut mitä niille oli tapahtunut. Tämä tarjosi aineistoa pohtia aineiden hajoamista ja toisaalta myös roskien (esim. muovin) pysymistä luonnossa.

Hyödyt kestävästä kehityksestä

Käytäntö edistää yhteistyötä, yhteisöllisyyttä, vanhempien osallistumista ja ympäristökasvatusta.

Yhteystiedot

Paul Silfverberg, Konsulttitoimisto Planpoint Oy